

ÇOCUK OYUNLARI

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Kocaeli Büyükşehir
Belediyesi'nin çocuklara
Uluslararası 23 Nisan
Çocuk Festivali Hediyesidir.

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

“Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz; geleceğin bir gülü, yıldızı, mutluluk parıltısıdır! Memleketi asıl aydınlığa boğacak sizsiniz. Kendinizin ne kadar mühim, kıymetli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şeyler bekliyoruz.”

M. Kemal ATATÜRK

Geleceğimizin teminatı sevgili çocuklar!

Böylesine güzel bir Bahar gününde, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Festivali'nde sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyor, hepimizin ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyorum.

**Sevgili çocuklar,
Atatürk bu bayramı tüm çocuklara armağan ederken insanlık için barış dolu bir dünya düşlemiştir. Onun bu büyük idealine sevgiyle, dayanışmayla ulaşacak olan sizlersiniz.**

Unutmayınız ki, insani değerleri benimseyen, bilgiye önem veren, insana ve düşünceye saygılı, hoşgörülü bireyler, yalnızca ülkelerinin değil, tüm dünyanın en büyük zenginliğidir.

Biliyorum ki hepimiz; ülkesine ve değerlerine bağlı, çalışkan, bilgili ve donanımlı bireyler olarak yetişecek ve gururumuz olacaksınız.

Yüreklerinizdeki sevgi ve gözlerinizdeki ışıltı ile tüm insanlığı aydınlatacaksınız. Hepinize hayat boyu başarı ve mutluluklar diliyor gözlerinizden öpüyorum.

İbrahim KARAOSMANOĞLU
KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

ŞİİRLER

 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

AY'DAN MERHABA

İki çocuk el sallasa
Gece yeryüzüne
Ve merhaba deyince
Şarkı söylese bütün çocuklar
Şaşırdı herhalde
Şair amcalar...

BALIK

Bir balık yakalayıp
Kavak ağacına bağladım.
Ertesi gün arkadaşım
birlikte,
Kavağa çıkmış balığın
Kaderine ağladım.

KISKANÇLIK

Tut elimden, attaya gidelim.
Sabah akşam
Yanak yanak yapalım.
En çok beni sev,
Bana yavrum de.
Bana bak, benimle oyna.
En güzel çocuk benim,
Anla!

Cahit Zarifoğlu

Tekerleme, tekerleme
Hani bana şekerleme
Tekerlemesiz oyun olmaz
Oyunsuz da tekerleme...

Oyun oynamaya başlamadan
önce ebe seçersiniz ya...
Eee, tekerleme bilmeden
ebe seçilir mi hiç? İşte size
oyun tekerlemeleri.....

İNCI

İnci minci
Kim birinci?

İĞNE BATTI

Oooooo..
İğne battı
Canımı yaktı
Tombul kuş
Arabaya koş
Arabanın tekeri
İstanbul'un şekeri
Hop hop, altın top
Bundan başka oyun yok

OOO PITI PITI

Ooo piti piti
Karamela sepeti
Terazi, lastik,
Jimnastik.
Biz size geldik
bitlendik.
Hocamız otomatik
Dersimiz matematik
Tik tik tik.

OYUN TEKERLEMELERİ

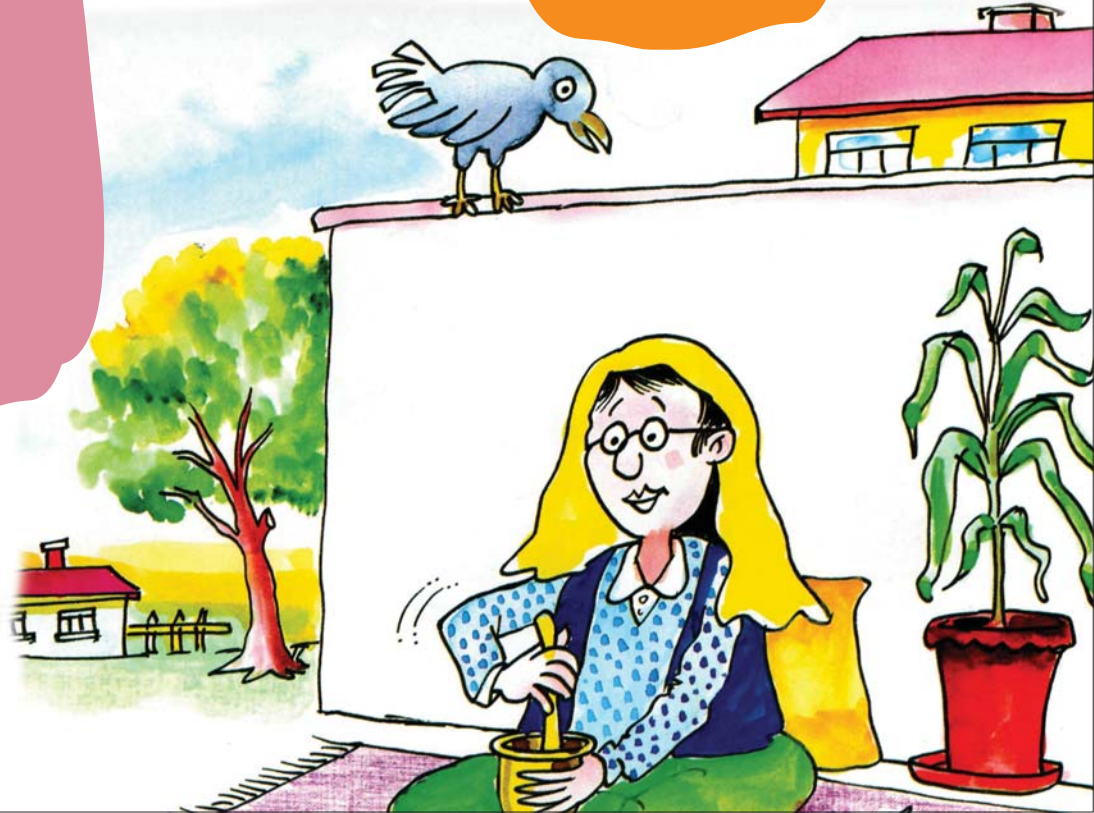
 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

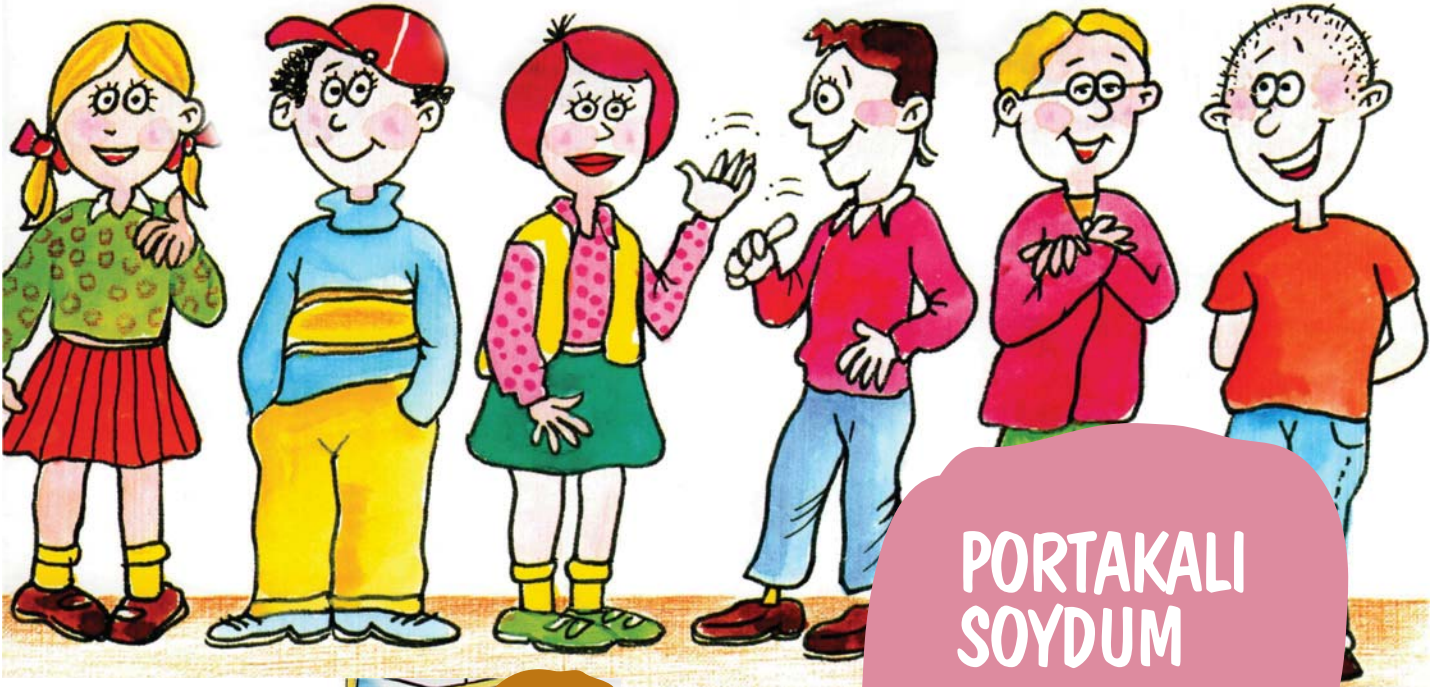
EVELEME DEVELEME

Eveleme, develeme
Devekuşu kovalama
Çengi çember
Miski amber
Tazi tuzi
Melekeme mümbül
Çık aradan sümbül

KARGA

Karga karga "gak" dedi
Çık şu duvara "bak" dedi
Hacı nine kına döver
Ben bilirim kimi sever
Altın Paşa'yı sever
Altın Paşa çardakta
Gümüş yüzük parmakta

PORTAKALI SOYDUM

Portakalı soydum
Başucuma koydum
Ben bir yalan uydurdum
Duma duma dum
Kırmızı mum

DOLAPTA PEKMEZ

Dolapta pekmez
Yala yala bitmez
Ayşecik cik cik
Fatmacık cik cik
Sen bu oyundan çık

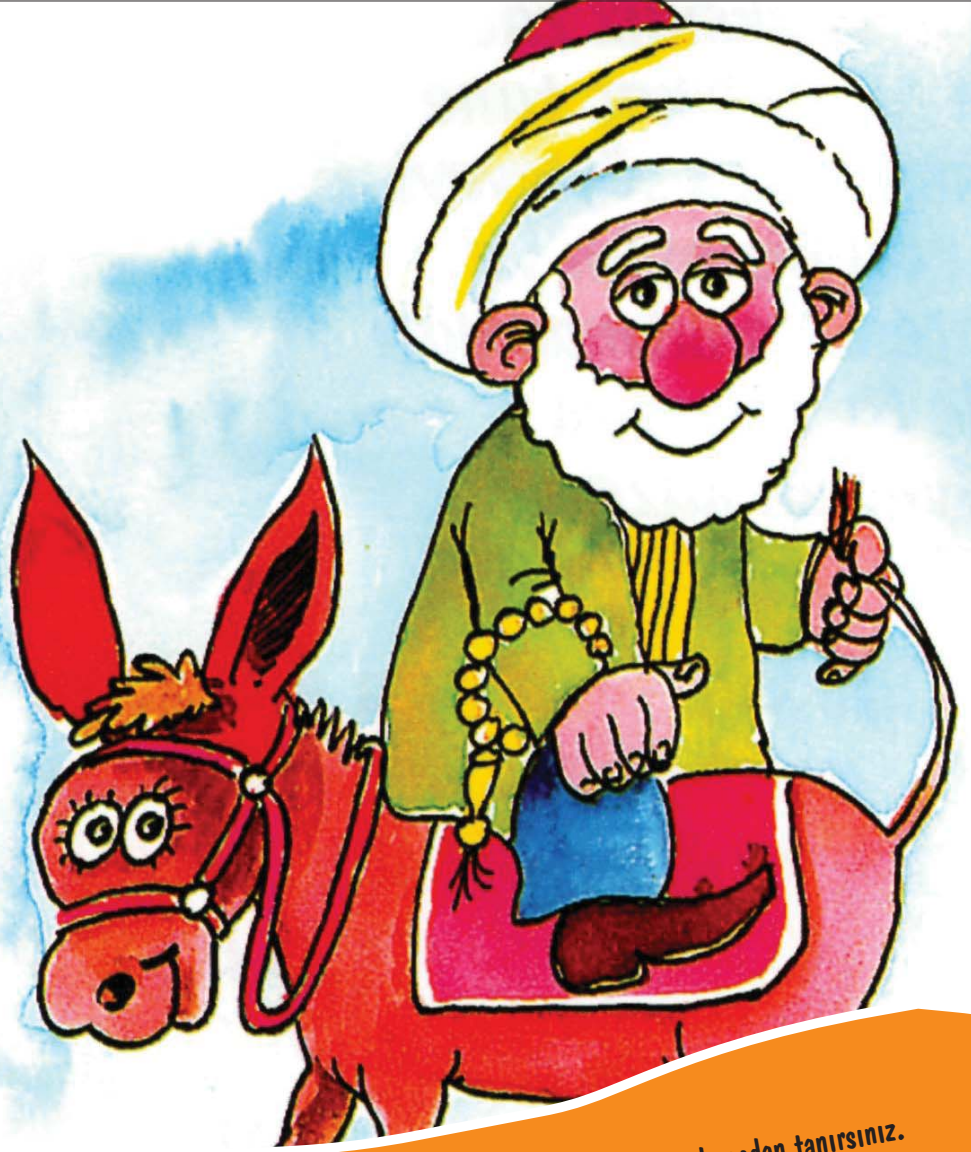
İNCİLERİM

İncilerim döküldü
Toplayamadım
Küçük hanım geldi
Saklayamadım
İnci minci
Kim birinci?
Çarşıdan aldım pirinci
Kız senin baban kilimci

OYUNLAR

NASREDDİN HOCA

Ooooo. Çocuklarım siz mi geldiniz? Bu ziyaretinizi neye borçluyum? Beni Nasrettin Hoca fıkralarından tanırırsınız. Ben de Ayşe, Ahmet, Ferit, Mustafa, Ceylan... Hepinizi tanımam bana. Siz benim fıkralarıma gülersiniz, ben de size gülerim.. Gönlümde gül açtıran çocuklarım benim. Şöyle bir düşünüyorum da, siz bizim zamanımızdaki oyunları pek bilmezsiniz. Biz bile unuttuk oynadığımız oyunları. Ama bu kitabı okuyunca ben de hatırladım çoğunu. Saklambaç, körebe, köşe kapmaca... Gülmeyin sakın ha! Demeyin koskoca Nasrettin Hoca oyun mu oynuyor! Ne var bunda? Ben de çocuktum bir zamanlar ve ben de sizin gibi oynadım, zıpladım. Hatta günlerden bir gün oyun oynamak için ne yaptım biliyor musunuz? Anlatayım...

Annem o gün komşulara oturmaya gitmişti. Ben de arkadaşlarımla oyun oynayacağım diye sevinmişim. Neyse, tam sokağa çıkmaya hazırlanacakken, annem seslendi. "Nasrettin! sakın ha kapının önünden ayrılma! "Tamam" dedim anneme. Söz verdim ya, sözünü tutmak gerek... Uzun süre bekledim. En sonunda arkadaşlarım o kadar çok çağırdılar ki oyuna, dayanamadım. Evin kapısını yüklediğim gibi oyun oynanan yere ulaştım. Kapıyı da tam saklambaç oynadığımız arsanın önüne taşıdım... Böylece kapının önünden ayrılmayacaktım... İşte böyle çocuklar. Ben de çocuktum!

TEK Mİ? ÇİFT Mİ?

Develler tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır salları iken, bir çocuk evde kendi başına kalmış. Canı sıkılmış, anasına yalvarmış: "Benim anam, canım anam! Canım sıkılıyor anam!" Anası onu sevgiyle kucaklamış. "Yavrum balam, canım balam, gel seninle oyun oynayalım."

Anne ve çocuk evin bir köşesine oturmuşlar. Annesi evde bulunduğu birkaç tane üzüm, çekirdek, incir gibi kuruyemişleri ayırmış. Önce üzümleri eline almış, saymış. Elini arkaya götürüp, avucunun içinde iyice bir saklamış. Sonra çocuğuna doğru uzatmış; "Tek mi, çift mi?" demiş. Çocuk: "Teeeeeekkk!" diye bağırarak almış.

Annesi avucunu açmış, üzümleri bir güzel saymış. 1,2,3,4,5.. Evet, 5 tane üzüm varmış ve çocuk da üzümlerin tek sayılı olduğunu bilmiş. Annesi ödül olarak üzümleri ona yedirmiş. Sonra tabaktaki leblebileri çocuğuna vermiş. Çocuk içlerinden birkaç tanesini alıp avucuna koymuş. Sonra da avucunu kapatıp, elini ileri doğru uzatmış: "Tek mi, çift mi?" demiş. Annesi de: "Çift" diye cevap vermiş. Avucundaki leblebileri saymışlar. Bir de bakmışlar ki 4 tane leblebi. Annesi kazanmış ve tabaktaki fıstıkları saklamak için avucunun içine almış.

Bu oyun akşama kadar sürmüş. Hem kuru yemiş yemişler, hem de anneye çocuk çok eğlenmişler. Sonra mahalledeki çocuklarla da denemişler bu oyunu. Ama iki kişi olunca daha bir güzel oynanıyormuş.

Üzüm, fındık leblebi
Afiyetle yemeli
Tek mi, çift mi diyene
Bilmem ki ne demeli?

SAKLAMBAÇ

Bir küçük dünyamız var
Adını oyun koyduk
Hadi bakalım koşun
Saklandık ve bulduk

Bir varmış, iki yokmuş; üç varmış ama dört daha çokmuş. İki kardeşin canı çok sıkılmış. "Ne yapacak?" diye düşünürlerken, bir oyun bulmuşlar. Aralarında bir tekerleme söyleyip, birini ebe seçmişler. Ebe olan odanın duvarına yaslanmış... Gözlerini iyice kapatıp:

"Bir ..iki ..üç., dört" diye saymaya başlamış. Anlaşmalarına göre elliye kadar sayacaktı; "Kırkdokuz, elli" demiş ve "Önüm, arkam, sağım, solum, sobe, saklanmayan ebe!.." diye bağırılmış.

O sırada diğer kardeşi yatağın altına saklanmış. Bizim ebe duvardan çok uzaklaşmadan önce sağa sola bakmış, kardeşinin nerede saklandığını bulmak için aramış. Saklanan kardeş de onun duvarın önünden uzaklaşmasını beklemiş durmuş. Çünkü, kardeşi saydığı duvarın önünden uzaklaşırsa, kendisi koşup duvara vurup, "sobe!" diyecekti. Böylece bir kere daha saklanma hakkı kazanacaktı. Ebe olan oradan uzaklaşmış. Kardeşinin yerini bulamayınca, gidip mutfığa bakmış. Onun odadan çıktığını gören kardeş, saklandığı yerden çıkıp koşmuş ve tam da onun gözlerini kapatıp sayı saydığı yere vurmuş. "Sobe!" demiş. Sesleri duyan ebe kardeş, odaya koşmuş. Bir de bakmış ki, kardeşi çoktan duvarın yanında durmuş. Böyle olunca ebe olan tekrar ebe olmuş. Gözlerini yummuş elliye kadar saymış durmuş. Diğer kardeş yine saklanmış ama bu sefer ebe olan onu görüp: "Seni gördüm, sobeeee!" diye duvara vurmuş. Bu böyle olunca da diğer kardeşi ebe olmuş.

Saklambaç akşama kadar böyle sürmüş durmuş. Kardeşler yorulana kadar oynamışlar. Ertesi gün de arkadaşlarıyla sokakta devam etmişler bu oyuna. Kalabalıkla oynanınca, saklanması da, bulması da daha eğlenceli olmuş. Oyun da burada bitmiş.

OYUNLAR

YAĞ SATARIM

Bu oyunu kim bilmez ki?
Yağ satarım, bal satarım,
Güzel güzel oynarım.
Yağ satarım, bal satarım.

Oyun oynamak için, gülmeye doymak için,
başladık oynamaya yağları satmak için...

Oyun oynamak için bir araya gelen çocuklar bu sefer de "yağ satarım, bal satarım" oynamaya karar vermişler. 8-10 çocuk bir çember oluşturmuş. Bir çok oyunda olduğu gibi bir ebe bulunmuş. Ebenin avucuna bir mendil konulmuş. Çocuklar yerlere oturmuşlar. Ebe çemberin etrafında koşmaya başlamış. Çocuklar da hep bir ağızdan şarkı söylemeye koyulmuş:

"Yağ satarım, bal satarım

Ustam öldü, ben satarım."

Ebe etraflarında dolaşırken, bütün çocuklar çok uyanık olmak zorundalmış. Çünkü, ebe hissettirmeden mendili birinin arkasına atmış. Sonra da hızlı adımlarla, hatta koşarak çemberin etrafında dolaşmaya başlamış... Mendilin arkasına atıldığını görmeyen Fatma'yı arkadaşları uyarılmış..

"Zambak, zumbak. dön arkana iyi bak

Zambak zumbak, dön arkana iyi bak"

Mendilin arkasına atıldığını sonunda farkedene Fatma, mendili yerden alıp koşmaya başlamış. Bir yandan koşmuş, bir yandan da yerden aldığı mendili ebeye vurup ebelikten kurtulmaya çalışmış.

Bizim ebe öyle bir kaçmış ki çocuklar, Fatma ona bir türlü yetişememiş. Zaten oyunun kuralına göre ebe olan çocuk koşup mendili arkasına koyduğu çocuğun yerine oturmak zorundaymış. Ebe koşmuş, Fatma'nın boş bıraktığı yere oturmuş. Böylece ebelikten de kurtulmuş. Oyun tekrar başlamış. Oyun başlar başlamaz, Fatma ebe olduğu için çemberin etrafında dönmeye başlamış ve hep bir ağızdan şarkıyı söylemiş tüm çocuklar..

"Yağ satarım, bal satarım

Ustam öldü, ben satarım."

İSTOP

Heeeeyyy!
İstop oynamaya var mısınız?
Hadi bakalım durun,
Şimdi başlıyor oyun...

Bir varmış, bir yokmuş. Bu oyun pek bir hoşmuş. Hadi bakalım koşun, İstop başlıyooor!.. 8-10 çocuk bir araya gelmiş. Bir tanesi evden topunu getirmiş. Almış topu durup dururken havaya fırlatmış. Fırlatırken de: "Ahmeeeettt!" diye bağırmış. Ahmet bir an şaşırılmış. Kendi adının söyleneceğini hiç düşünmediğinden, biraz da dalgınmış. Büyük bir hızla koşmuş, havada uçan topu kapmış. Bu sırada Ahmet topu tutamaz diye bütün çocuklar kaçmış. Çünkü Ahmet topu tutamazsa, top yere düşerse, topu tutup, kaçan çocuklardan birini topla vurması gerekliymiş.

İşin açıkçası Ahmet topu tutunca hepsi derin bir nefes almış. Ahmet topu alır almaz tekrar havaya fırlatıp: "Ceeeyylaaaannn!" diye bağırmış. Bizim Ceylan, Ahmet topu tutamaz diye çok uzağa kaçmış ve kendi ismini duyunca topa doğru koşmaya başlamış. Çocuklar Ceylan'ın topu tutamayacağını anlayınca çil yavrusu gibi dağılmışlar. Ceylan yere düşen topu almış, "İsttoop!" diye bağırmış. O istop deyince, bütün çocuklar oldukları yerde kalmış. Ceylan topu almış, en yakınında buzdan heykel gibi kalan çocuklardan birine atmış. Top çocuğa deyince, çocuk oyun dışı kalmış. Eğer Ceylan çocuğu vurmasaymış. Oyundan o çıkacaktı... Son çocuk kalana kadar bu oyunu oynamışlar. Sonra da akşam olduğu için evlerine dağılmışlar.

OYUNLAR

 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Çocuklar oyun sever
Çocuklar güle benzer
Oyunlar hep güzeldir,
Bütün çocuklar güler.

ALAYLAR ALAYLAR (HANELER)

Gül, gülelim çocuğum. Gül, gülelim. Sen oyna biz gülelim. Sen gül, biz gül kokunla bir olup, gülelim...
Çocuklar o gün çok kalabalıkmış. Mahallede oturup dururlarken, içlerinden biri öne atılmış:

"Alaylar alaylar oynayalım mı?"

Hemen iki gruba ayrılmışlar, karşılıklı dizilmişler. Her grubun sağ başındaki çocuk elebaşı olarak grubun başında durmuşlar. İlk olarak konuşmaya başlayan elebaşı:

- "Alaylar alaylar, bizim alaylar!"

diye seslenmiş. Sonra karşıdaki elebaşı ona cevap vermiş.

- "Ne istersin, ne istersin bizim alaydan?"

- "Aranızda bir güzel gördüm, onu isterim."

- "Güzelin ismini bana söyler misin?" Karşı sıradaki çocuklardan birinin ismini söyler:

- "O güzelin ismi Ayşe."

- "Ayşe güzel değildir, ayakları sakat, boyu kısadır. Vücudu toparlaktır, kulakları sağır. Onu ne yapacaksın?"

- "Güzel olmasın, ayakları sakat, boyu kısa, kulakları sağır olsun. Ben onu misafir edip, başıma taç yapacağım."

- "Al öyleyse, senin olsun!"

Oyuncuyu hemen yollamışlar. Diğer gruba katmışlar. Ondan sonra tam tersi başlamış. Bu sefer diğer grup karşı gruptan bir çocuğu kendi saflarına katmış. Bu oyun gruplardaki bütün çocuklar tek tek değişinceye kadar devam etmiş. Bakmışlar hava kararmış, el ele verip bir türkü tutturmışlar. Sonra da dağılmışlar. Bakın bakalım türküde neler anlatmışlar.

Alaylar alaylar, bizim alaylar!

Buyurun içeri, işte saraylar.

Güzellere kavuştuk, biz elele tutuştuk.

Bir bir varmış bir varmış
Uzun yolda gül varmış
Çocuklar gülermiş hep
Ağlayanlar ne darmış

Kim eder dır dır?
Çocuk ağlar zır zır
Gürültü var vır vır
Ebe sen çıldır.

EBE ÇILDIR

Mahallenin çocukları koşmuş, oynamış, biraz da yorulmuşlar. Yorulmuşlar ya, yorgunluktan ne yapacaklarını bilemez olmuşlar. Beş altı çocuk bir köşede otururlarken, biri: "Ben ebe olurum" demiş. Hepsi bakakalmışlar. Şimdi bu durup dururken neden ebe olmak istedi diye de şaşırılmışlar. Çocuklar ebenin etrafında dolanmışlar. Ondan sonra da çil yavrusu gibi sağa sola kaçmışlar. Ebe kovalamış, onlar kaçmış. Ebe kovalamış onlar kaçmış. Ebe tam çocuklardan birini yakalayacakken çocuk yere çömelip: "Ebe çıldır!" diye bağırmış. Çocuk yere çömeldiği için ebe artık onu yakalayamazmış. Eğer onları ayakta yakalayabilirse, ebelikten kurtulacaktı.

Biraz daha sürmüş oyun, bizim ebe çocukların birine ayaktaiken sarılıvermiş. Eee, işte böyleee!.. Onu yakalayınca diğer çocuk ebeliği almış. Biraz da canı sıkılmış ya neyse. Yine de mızıkçılık olmasın diye sesini çıkarmamış. Oyun akşama kadar böyle sürmüş gitmiş. Akşama doğru çocuklardan biri: "Ben artık yoruldum" demiş de herkes evine dağılmış..

OYUNLAR

KURT KUZU

"Bilir bilir bilirim. Her gün yola gelirim. Kurt kuzuyu kapmasın, aman dikkat edelim" diyerek oyunumuz başlayalım. Bu arada Karagöz'ün evini de taşıyalım.

Kalabalık bir çocuk grubu toplanmış. El ele tutuşup bir çember yapmış. Ortaya iki çocuk koymuşlar. Bunların biri kurt, biri kuzu olmuş. Kurt olan çocuk biraz saldırgan davranıp kurt gibi sesler çıkarmaya başlamış. Bizim kuzu olan çocuğumuz ise tabanları yağlamış...

Kurt kuzuyu çemberin içinde kovalamaya başlamış. Ama çemberi oluşturan çocuklar kurdun yolunu kesmeye, kuzuyu da korumaya çalışmış. Kuzu kaçmış, kurt kovalamış. Kuzu çemberin dışına kaçmaya çalışınca çocuklar ona yolu açmış. Kurt tam kuzunun peşinden dışarı çıkacakmış ki, çemberdeki çocuklar onun yolunu kapatmış. Bu arada kuzu da "meeee meee!" diye meler dururmuş. Kurt sonunda kuzunun peşini bırakmadan onu yakalamış. Tutmuş kuzu da acı acı melemiş. Tabi bu arada yakalanan kuzu kurt, kurt da kuzu olmuş. Her ikisi de kurt ve kuzu olduktan sonra çemberdeki gönüllü çocuklardan ikisi onların yerine geçmiş. Oyun da burada bitmiş.

Duydunuz mu? Kurt kuzuyu kapmış...
Peki, bizim kuzucuk ne yapmış?

Güzel bir oyun oynamak için, bir araya gelmiş bütün mahallenin çocukları. Bu çocuklar da gerçekten pek tatlı. Bizim eller bizim eller. Bu ne güzel oyun derler ve hemen bir ebe seçerler. Ebe olmak isteyen var mı?.. Yok mu?.. O zaman bir tekerleme gerek. Hemen sayalım ve oyuna başlayalım.

Çocuklar yan yana dizilmişler. Ebe olan çocuk birkaç adım ileri gidip arkasını onlara dönmüş. Çocuklardan biri sessizce arkası dönük olan ebeye yaklaşmış. Ebenin kazağını, ceketini ya da eteğini şöyle bir çekiştirmiş. Bu arada ebe kesinlikle arkasına bakmamış. Çocuk koşarak yerine geçmiş ve sıradaki bütün çocuklar: "Vııızzzz!" diye bağırmaya başlamışlar. "Vız" sesini duyan ebe artık arkasını dönebilirmiş.

Ebe arkadaşlarının yanına yaklaşmış. Bütün çocukları tek tek incelemiş. Kendisinin yanına gelen çocuğu tahmin etmeye çalışmış. Sonra gidip Murat'ın bileğini tutmuş. "Gel bakalım, sendin o" demiş. Çocuklar hep bir ağızdan: "Vııız!" diye bağırmaya başlamışlar. Çünkü, ebe doğrusunu bulamamış. Onun yanına gelen çocuk Sinan'mış. Ebe tekrar ebe olmuş. İkinci seferde yanına gelen çocuğu bulmuş. Ondan sonra da o çocuk ebe olmuş.

Gördünüz ya vız oyunu pek hoşmuş. Haydi siz de oynayın, güzel güzel davranın. Sakın oyun oynarken, mızıkçılık yapmayın.

VIZ

Haydi oyun başlıyor
Çocuklar hep koşuyor
Vız oynayan çocuklar
Oyunları biliyor...

OYUNLAR

YAKAN TOP

 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Top yakar mı demeyin
Bu oyunu deneyin
Yakan top, yakar bu top
Haydi zıpla sende, hop!

Güzel bir gün, güzel bir hava ve sokakta oynayan çocuklar varmış. O gün Gülbahar Mahallesi'nde hava çok sıcakmış. Bizim çocuklar sıcaktan baygın, sağa sola bakarken birden bire akıllarına bir oyun gelmiş. İçlerinden bir tanesi: "Bu sıcakta ancak yakan top oynanır" demiş.

Hemen iki gruba ayrılmışlar. Mahallenin iki ucunu kapatmışlar. Birinci grubun çocukları yarı yarıya bölünüp, sokağın ortasında ikinci grubu bırakmışlar. Birinci grup futbol sahası gibi iki kale yapmışlar. İkinci grup ortada oradan oraya koşmaya başlayacakmış. Çünkü, kalelerdeki çocuklar, onları bir topla vurmaya çalışacakmış. Ortadaki grup, birinci kalenin yanında duruyormuş. İkinci kaledekiler topu almış, ortadaki çocuklara doğru atmış. Çocuklar toptan kurtulmak için hoplayıp zıplamış. Sonra da diğer kaleye doğru kaçmış. Ortadaki çocukları birer birer vurmuş kaledekiler. Ortadakiler vuruldukça çıkmış oyundan ve herkes bittiğinde yer değiştirmişler. Yakan top, o sıcak yaz gününde, Gülbahar Sokağı'nda çok eğlendirmiş çocukları. Darısı sizin başınıza e mi?

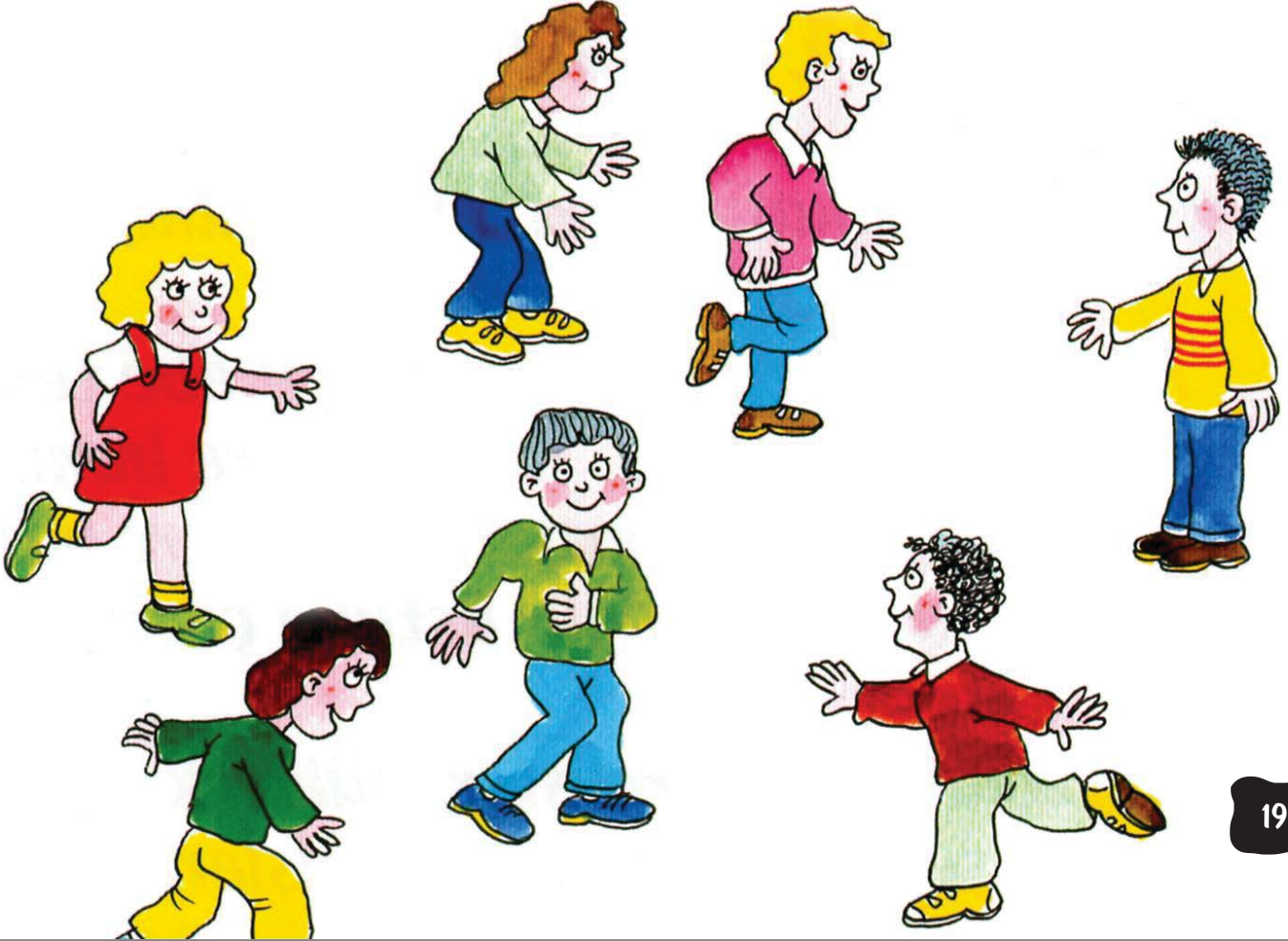
DON ATEŞ

Don dersem, donarsın!
Ateş dersem, yanarsın!
Don ateş oynamaktan
İnan memnun kalırsın...

Çocuklar mahallede "Don ateş" oynamak üzere toplanmışlar. Toplanmışlar da hadi oynayalım diyerek oyuna başlamışlar. İçlerinden biri ebe olmuş. Diğer arkadaşlar ise mahallede koşmaya başlamışlar. Koşmuşlar, koşmuşlar... Ebe onlardan daha hızlı koşmuş, tam dokunacaktı ki, kaçan çocuk: "Don!" diye bağırmış. "Don" dediğinde ebe artık ona dokunamazmış. Ama çocuğun da yerinden kıpırdaması pek imkansızmış. Oyunun kurallarına göre onun gibi kaçan arkadaşlarından biri gelip ona dokunacak ve "Ateş!" diye bağıracaktı.

Bizim ebe 4-5 çocuğu tam yakalayacakken çocuklar: "Don!" demiş ve diğerleri de onlardan bir kaçını ateş diyerek çözüvermiş.

En son hepsi buz heykelleri gibi kalmış. Ebe içlerinden istediğini ebe yapmış.

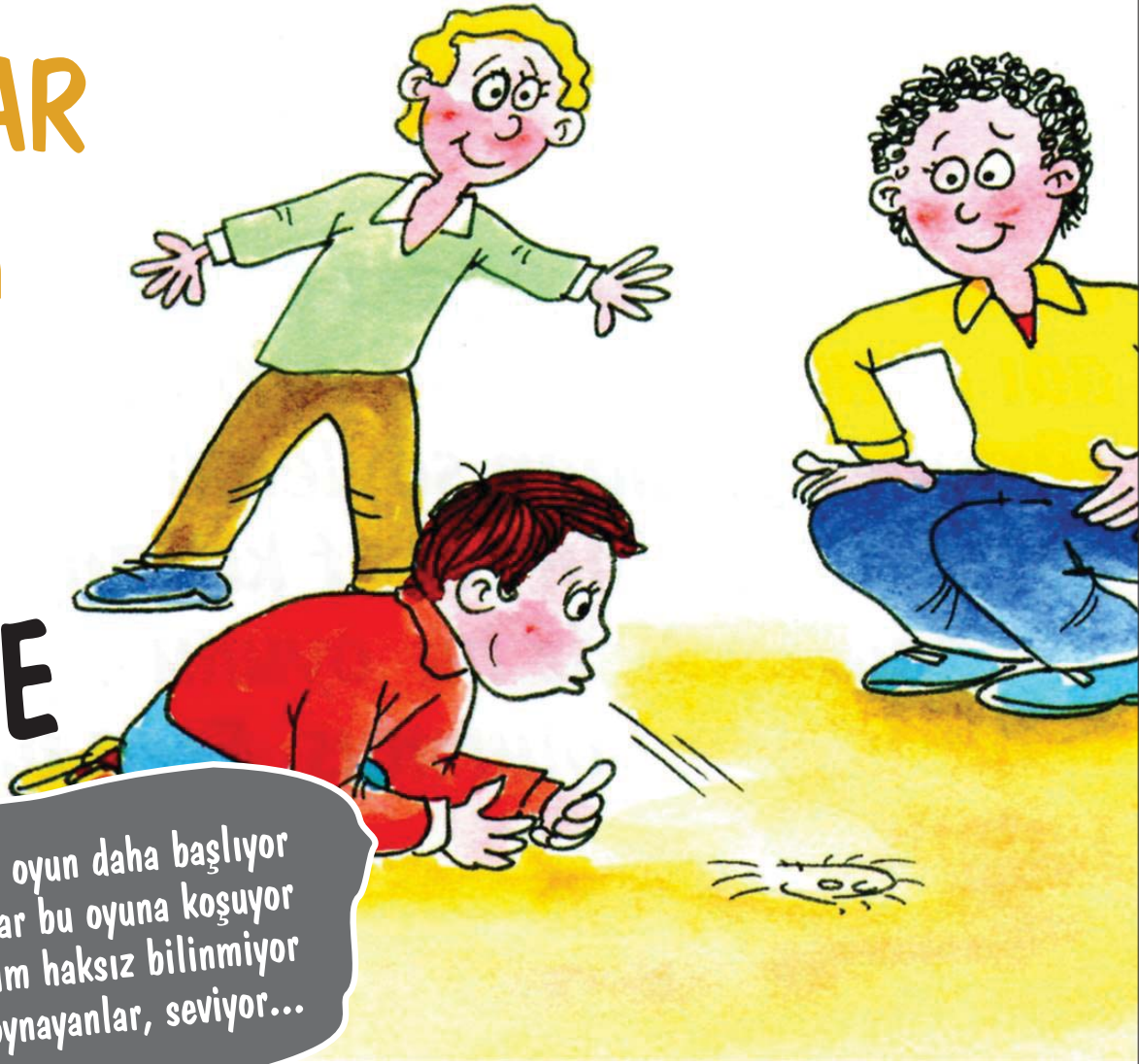

OYUNLAR

 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

DÜĞME

İşte bir oyun daha başlıyor
Çocuklar bu oyuna koşuyor
Kim haklı kim haksız bilinmiyor
Ama düğmeyi oynayanlar, seviyor...

Çocuklar ah çocuklar! Ne tatlı yumurcıklar!.. Haydi oyun başlıyor. Koşanlar yavaşlıyor... Güneş Mahallesi'nde bugün bir hareket varmış ki, sormayın. Koşan koşana... Çocuklar evlerinden birer düğme almışlar. Koşup mahallenin ortasında buluşmuşlar. Mahallede düğme kalmamış neredeyse.

Bir duvar dibine çukur açmışlar. İki metre uzağına bir çizgi çizmişler. Oyuna katılan çocuklardan hepsi birer düğme atmış çukura. Sonra dizilmişler çukurun başına. Kale çizgisine doğru birer düğme atmışlar. Kale çizgisine en yakın düğmeyi atan birinci olmuş. Diğerleri de kaleye yakınlıklarıyla numaralanmış. İlk önce birinci olan çukurun yanına gelmiş. Çukurun üzerine eğilmiş.

Nefesinin bütün kuvvetiyle çukurdaki düğmelere üflemiş. Nefesiyle çukurdan düğme çıkarmak ilk hedefiymiş. Onun işi bitince, diğer çocuklar da birer kez haklarını denemişler ve çukurdan en çok düğme çıkaran bütün düğmeleri sahiplenmiş.

Şimdi gideceğimiz sokakta çocukların ayakları yere basmazmış. Soralım bakalım, bu çocuklar uçar mı uçmaz mıymış? Çocuklar oyun için sokağa toplanmışlar. İnanır mısınız? Adeta şenlik yapmışlar. Yaşça en büyük olanı oyunu yönetmiş. Ve aniden: "Ayak yere basmaz!" diye bağırmış. Onun böyle bağırdığını duyan çocuklar, kaçışmaya başlamışlar, bir oraya bir buraya. Bir taş üstü, bir kaldırım, bir kapı eşiği... Yüksekçe yerlere çıkmışlar hep birlikte. Onlar yüksek bir yer bulamazlarsa ve ortada kalırlarsa, ebe yakalayivermiş bir anda

Herkes yüksek bir yerdeyken ebe tekrar seslenmiş: "Ayak yere basar!" demiş. Herkes yere inmiş. Sonra ortalıkta dolaşmaya başlamışlar. "Ayak yere basmaz!" cümlesini duyunca en yakın yüksekliğin üstüne çıkmışlar... Heyecandan gülmüşler, gülerек eğlenmişler. Çocukluk ne güzel şey, onlar da öğrenmişler.

AYAK YERE BASMAZ

Ayak yere basmadan
Hiç oyun oynanır mı?
Peki, söyler misiniz
Çocuklar uçacak mı?

OYUNLAR

 KOCAELI
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ÖT KUŞUM ÖT

Kuşum kuşum tombuşum
Ne güzelde uçmuşsun
Hadi oyun oynasın
Öten kuşum zıplasın

Bir bir imiş bir imiş. Söyleyin bak kim bilmiş. Bizim kuşlar hep ötmüş. Sonunda oyun bitmiş. Bizim mahallenin kızları, sıkılırmış canları. Bir oyun bulmuşlar kendilerince. En büyüklerinden biri gönüllü olarak ebe olmuş. O bu oyunu çok iyi bilirmiş. Eline bir minder vermişler. Gözlerini de bağlayıp, ortada döndürmüşler. Ebe minderi alıp eline, koymuş kızlardan birinin kucağına, oturmuş minderin üstüne.

Ebe kucağına oturduğu kıza: "Öt kuşum öt" deyince, bizim kız başlamış cik cik ötmeye. Ebe sesinden tanıyamamış onu. "Ayşe!" demiş. Halbuki kucağında oturduğu kızın adı Melek'miş. Ebe kalkmış yerinden, minderini de almış. Başka bir kızın kucağına oturmuş. "Öt kuşum öt" demiş ve onun sesini tanımış.

Bu arada cik cik diye öten kızlar, tanınmamak için seslerini değiştirmiş. Ee hadi bakalım oynamaya. Öt kuşum öt nasıl bir oyunmuş anlamaya...

Derslerine çalışan dört arkadaş, masanın etrafında durmuşlar biraz. Sonra bir ara versek derse demişler. Tahin pekmez oynamak aman ne neşe...

Birini ebe seçmişler hemen. Ebe: "Tahin" deyince başlarını eğmişler, "Pekmez" sözünü duyunca, başlarını yukarı kaldırmışlar ama ebe şaşırtmış. Tahin, pekmez gibi karışık sözlerle onların da kafaları karışmış. En küçükleri olan Metin hemen şaşırmış. Şaşıır şaşırmaz da ebe olmak zorunda kalmış. 10-15 dakika "tahin pekmez" deyip durmuşlar. Daha sonra derslerinin başına oturmuşlar. Ödevler bitince yine oyun başlamış. Ah çocuklar! Bu oyunu oynayanlar hoşlanmış.

Hadi bakalım! Önce dersler, sonra oyunlar var. Dersini bitirmeden oyuna başlamazmış çocuklar.

TAHİN PEKMEZ

Biraz pekmez yiyelim
Afiyet olsun diyelim.
Tadı pek bir güzelmiş,
Bilmem ki ne diyelim?

OYUNLAR

 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KÖŞE KAPMACA

Çocuklar oyun sever
Mavi çiçek, mor boncuk
Bir oyun var adını,
Köşe kapmaca koyduk...

Bir varmış, bir yokmuş, üç tane çocuk varmış. Onların en büyüğü güzel bir oyun bulmuş. Bir taş bulup oyunu başlatmış. Taşı saklamış, ellerini arkaya götürüp çocuklara: "Hangi elim?" demiş. Taşın olduğu eli bulanı ebe yapmış. Üç çocuk mahallenin ortasına gelmişler. Ebe olan bakarken, diğer ikisi kendilerine ayrı ayrı köşeler seçmişler. Ebe olan ortada durmuş, köşedeki çocuklar ebenin dikkatini dağıtıp, birbirlerinin köşesine geçmişler. Ebe bir yandan koşup, bir yandan da boşalan köşelerden birini kapmaya çalışmış. Çünkü köşeyi kaparsa, ebelikten kurtulmuş.

Çocuklardan biri gökyüzünü gösterip: "Aaaa bak! gökyüzünde at var" demiş. Ebe de gökyüzüne bakmış. O sırada bizimkiler koşarak yer değiştirmişler yine. Sonra diğer çocuk: "Aaaaa! bir canavar geliyor" diye bağırmış. Ama ebe bu sefer o tarafa bakmamış. Çocuklar ebeyi kandırdıklarını sanarak yer değiştirmek için birbirlerine doğru koşarlarken ebe onlardan birinin yerini kapmış. Yeri kapılan çocuk ebe olmuş ve başlamış bekleyip durmaya. Akşama doğru oyun oynayan çocuklar neredeyse bir mahalle dolusu olmuş. Kalabalık olunca bu oyun daha da zevkli oluyormuş.

Köşe kapmaca bitmiş. Herkes evine dönmüş. Ama hiç biri terli terli su içip hasta olmamış...

Mahallede çocuklar sıkılmışlar. Sıkılmışlar ya, ne yapacaklarını unutmuşlar. En sonunda içlerinde en büyük olanı: "Gelin demiş bir oyun oynayalım." Hepsi koşmuşlar.

"Birimiz ebe olacağız" demiş o çocuk. Herkes yüzünü buruşturmuş. Çünkü kimse ebe olmak istemezmiş o mahallede. Ama bu oyunda ebe olmak da pek hoşmuş. Oyunu bilen çocuk, hemen atılmış öne; "Tamam" demiş. "Ben yardım ederim bu oyuna." Çocukları bir çember yapıp oturtmuş etrafına. Ve saymaya başlamış o anda. Saydıkça işaret parmağıyla gösteriyormuş onları. Böylece tek tek görüyormuş çocukları.

Eveleme, develeme
Devekuşu kovalama
Çengi çember, misk ile amber,
Tazi tuzu, kelemenin kızı
Ne vakit geldin?
Yazın geldim.
Yazılalım, dizilelim
Bir tahtaya dizilelim.
Boncuk moncuk, lebbey a çocuk!

Eveleme develeme,
Deve kuşu sen dur hele!
Bu oyuna karışma
Ağzını bir karış açma!

Derken, parmağıyla kimi işaret ediyorsa, onu oyundan çıkarmış. Sırayla bütün çocukları böyle saymış. En sona kalan çocuk ise onun yerine ebe olmuş.

Çocuklar kendi aralarında eğlenerek bu oyunu oynamışlar. Gürültü patırtı yapmadıkları için de anneleri onlara hiç kızmamış. Oyun bittikten sonra onlara portakal, elma, mandalina vermiş. "Afiyetle yiyin!" demiş.

EVELEME
DEVELEME

OYUNLAR

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Biz bize benzeriz
Sizi çok severiz
Güler eğleniriz
Biz bize "çocuk" deriz

Bilyeleri sever misiniz? Size bir bilye versem ne dersiniz?

İki kardeş varmış bir mahallede. İkisi de çok severmiş oynamayı. Bir oyun kurarlarmış, bu oyunun adını kendileri bulurlarmış.

Günlerden bir gün oyun oynarlarken kafaları karışmış. Bu oyunun adı da her nedense "Kafa karış"mış. Neyse bizim kardeşlerden büyük olanı kocaman iki tane bilye bulmuş getirmiş. Böylece oyun başlayıvermiş. Büyük olan bilyesini atmış uzağa, küçük kardeşte onu yakalamış ya... Aslında yanlış yapmış, kendi elindeki bilyeyle diğerini vuracaktı. Büyük kardeş tekrar atmış bilyeyi, küçük kardeş, elindeki bilyeyi onun bilyesine doğru atmış. Sonra tak diye bir ses gelmiş ve iki bilye de başka yerlere doğru fırlamış.. Çocuklar da bu oyunun adını koymuş: Kafa karış...

Oyunun kuralına göre bilyeyi vuran çocuk, diğerinin bilyesini almaya hak kazanırmış. Ceplerine yeni bilyeler koymuşlar. Akşama kadar birbirlerinin bilyelerini vurup durmuşlar.

KAFAKARIŞ

SEK SEK

Kim oynar sek sek?
Hadi gelin tek tek
Tek ayak üstünde
Oynayalım sek sek.

Bizim çocuklar büyük bir heyecanla bir ebe seçmişler. Ebeye de bir kale tayin etmişler. Ebe kalesine geçmiş. Bütün gücünü topladıktan sonra tek ayak üstünde sekerek, oyuncuları kovalamaya başlamış. Tek ayak üstünde zıplayıp durmak da bayağı yorucuymuş ama bizim ebe yılmamış.

Çocuklar kaçmışlar, ebe kovalamış. En sonunda çocuklardan birini yakalamış. Bu çocuk ebe olacaktı ama annesi camdan oğlunu çağırılmış. Bizim ebe yine ebe olmuş anlayacağınız. Bu oyunun kuralına göre ebe sadece aynı ayak üzerinde sekebilirmiş. Yorulur da diğer ayağıyla sekmek isterse, kalesine dönüp ayağını düzeltmek zorundaymış.

Bizim ebe bir ara sendeler gibi olmuş, diğer ayağıyla da yere basıvermiş. Bütün çocuklar ebenin yanına koşup onu kalesine götürmüşler. Biraz dinlenen ebe, hemen sekmeye başlamış tek ayak üstünde.

Oyun sürmüş yine saatlerce. Ama çok eğlenmişler bütün mahalle.

OYUNLAR

 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İP ATLAMA

İp atladık, hoptadık
Zıpladık da, zıpladık
Koca bir mahalledeydik
Bu oyuna bayıldık

Bir varmış, bir yokmuş... Mahallenin birinde küçücük kızlar yaşarmış. Annelerine yardım edip, derslerine çalıştıktan sonra bir oyun oynamak için sokağa çıkarlarmış. İçlerinden biri: "Hey!" demiş "İp atlayalım." Anneler küçükken hep ip atlarmış.

Uzun ve kalınca bir ip bulmuşlar iki ucunu iki küçük kızın eline tutuşturmuşlar. Aynı anda, aynı yöne doğru ipi sallamaya başlamışlar. İp bir havaya yükselmiş, bir yere değmiş. O sırada diğer küçük kızlar, çevrilen ipten atlamış. İp yere değince ayaklarını kaldırıp ipin üstünden atlamış, ip başının üstünden geçerken, hafifçe eğilivermişler.

Sonra bundan sıkılmışlar. İp atlarken bir de tekerleme bulmuşlar...

Dolapta pekmez
Yala yala bitmez
Ayşecik, cik tik
Fatmacık, ak çık
Sen bu oyundan çık

Daha sonra iki çocuk aynı ipten atlamaya başlamışlar. Bir yandan da tekerlemeyi söylemeye devam etmişler.

Bu arada ip atlama oyunu için kimseyi bulamayan küçük kızlar da buldukları kalınca bir iple kendi kendilerine ip atlarmışlar. İp atlama oyunu genellikle sokakta oynandığı için hep kalabalıkla oynanan bir oyun olmuş. Kız çocukları hala bu oyuna bayılırlarmış.

Dediler ki: "kim ebe?"
Bilmiyorum, kime ne!
Elim üstünde kalsın
Elim sende bana ne!

ELİM SENDE

Bir varmış, bir yokmuş... Uzak mı yakın mı bilmem bir ülkede, güzel güzel çocuklar yaşamış. Bir gün canları sıkılmış. Oturup dururlarken bir tanesi yanındakinin omzuna dokunup, "Elim sende!" deyivermiş. Sonra da oturduğu yerden kalkıp kaçmaya başlamış. Bizim çocuk önce etrafına öylece bakakalmış. Sonra da yerinden fırladığı gibi kaçan arkadaşını kovalamaya başlamış. Bu arada diğer çocuklar da ne olacak diye bakıyorlarmış.

İkinci çocuk omzuna vurup "Elim sende!" diyen çocuğun peşinden koşmuş bir süre. Kaçan çocuk o kadar yorulmuş ki, bir ara nefes nefese kalmış. İkinci çocuk da ona şöyle bir dokunup: "Elim sende!" demiş. Sonra diğer çocuk onu kovalamaya başlamış. Bu oyun bir süre böyle devam etmiş. Bütün kız ve erkek çocuklar oyuna katılmışlar. Ebe olan çocuk, kaçan çocuklardan birini yakalayıp: "Elim sende!" demiş. Sonra o çocuk ebe olmuş.

Bu oyun evdeki iki kardeşle de oynanır mı ama kalabalıklarla oynanınca, daha zevkli oluyormuş. Hem elim sende diyerek oyunu başlatmak çok kolaymış.

OYUNLAR

 KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ŞAP ŞAP

Oyun oynamak güzel
Canınız hiç sıkılmaz
Güzel güzel oynayın
Canınız hiç sıkılmaz

Birimiz bir, ikimiz iki. Nerede kaldı bu işin zevki?.. Oynadık, oynadık heyecanlandık. Eve gidince, yorgunluktan uyuduk kaldık.

İki arkadaş sokakta yalnız kalmışlar o gün. O kadar yalnızlarmış ki, ne oynayacaklarını bile bulamamışlar. Yakan top oynasak, olmaz... Birdirbirin iki kişiyle tadı çıkmaz... Kap kaç hiç olmaz diye düşünürlerken iki kişiyle oynanan Şap şap gelmiş akıllarına, başlamışlar oynamaya.

Karşılıklı durmuşlar. Bir tanesi iki elini açmış, avuçları yukarı doğru bakmış. Diğer çocuk avuçları aşağı doğru gelecek şekilde açmış. Ellerini birbirlerinin üstüne gelecek şekilde tutmuşlar ve oyun başlamış. Eli altta olan çocuk sağ ya da sol elini aniden kaldırıp arkadaşının üstteki eline şap diye vurmuş. Arkadaşı ise bu işe biraz gücümüş. Ama ne yapsınlar ki? Oyunun kuralı buymuş ve şaşırtmacası olmadan hiç tadı olmuyormuş. Eğer arkadaşının eline vuramazsa, bu defa elini üste koymak zorundaymış...

Oyun böyle sürüp gitmiş. Çocuklar çok eğlenmiş...

Bizim mahallede birkaç çocuk var. Yeni oyunlar oynamaya bayılırlar. Bugün de dokuz taşı bulmuşlar, oynamak için dokuz tane düzgün taş bulup taşları birbirlerinin üzerine koymuşlar. İki gruba ayrılan çocuklardan ilk grup topu ellerine alıp belli bir çizgiden sırayla topu taşlara atmaya başlamış. Bu arada taşların iki yanında da kaleler yapmışlar. Taşı vurmaya çalışan grubun rakipleri, kalede beklemeye başlamışlar. İlk gruptan bir çocuk taşları vurmuş. Dokuz taşın hepsi yere serilmiş. Bu arada kalelerinde bekleyen grup topu eline almış. Taşları deviren çocuklar da dokuz taşı yine üst üste dizmeye çalışmış. Onlar böyle uğraşıp dururlarken, kalede bekleyen grup karşılıklı toplar atarak, taşları dizmeye çalışan çocukları vurmaya başlamış. Taşları dizerken vurulan çocuklar oyundan çıkmış. Bütün hepsi vurulunca oyun da bitmiş. Aslında taşları üst üste dizebilseler, yine top atma şansını bulacaklarmış. Diğer grup kaleden çıkmış, kazandıkları için taşları topla vurmak için yerlerini almış.

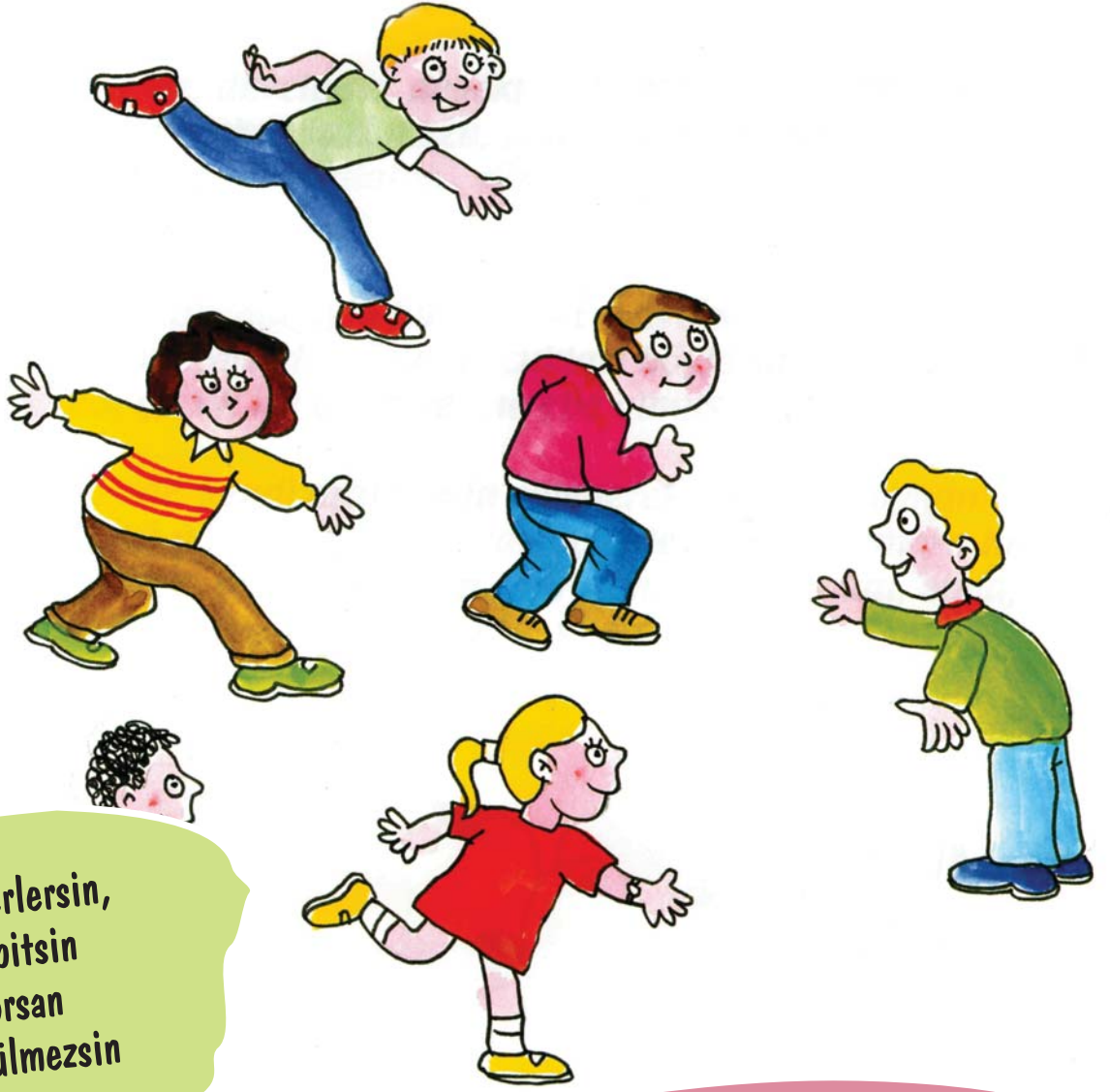
Çocuklar, oyun pek bir tatlıymış. Hava kararıp, taşı ve topu göremeyinceye kadar sürmüş gitmiş... Eve giden çocuklar hemen uyuyakalmışlar. Ertesi gün oynayacakları oyunları rüyalarında görmüşler.

DOKUZ TAŞ

Dokuz tane taş bulun
Onları üst üste koyun
İşte başlıyor oyun
Aman dikkatli olun

ESTEPETA

Fazla kořma terlersin,
Önce ödevler bitsin
Estepa oynuyorsan
Yorulmaz, üzülmezsın

Güzel bir gün başlasın. Haydi çocuklar, herkes Karagöz'ün evini taşlasın... Eğer yaptığınız bir işten sıkılıyorsanız, herkes bir şeylerle meşgulse, onları oyuna katmak için oynayabileceğiniz bir oyun var biliyor musunuz ?

Bu oyunu bir çocuk bulmuş. Arkadaşlarıyla evde ders çalışıyorlarmış. Bizimkisi birdenbire bağırmış: "Estepeta!" Öbür çocuklar ona garip garip bakmış. Bizimkisi bulduğu oyunu onlara anlatmış. Ders çalışırken ya da başka işlerle meşgulken bu oyunu oynamışlar ve inanın bize, çok rahatlamışlar. Bu arada bu oyunu başlatan çocuk, ebe sayılıyormuş. Belki de ebe olan birinin en rahat ettiği oyun buymuş. "Estepeta!" diye bağıırıp, oyunu başlatan çocuğun sesini duyan bütün çocuklar oldukları yerde taş kesilmiş gibi dururlarmış. Hiç hareket etmez ve konuşmazlar, ebenin "boz!" demesini beklerlermiş. Bazı çocuklar buna dayanamaz, gülmeye başlar; bazıları eli ya da kolu yorulduğu için hareket ederlermiş. Eh tabi ki, o zaman oyundan çıkarlarmış. En sona kalan çocuk ise birinci seçilirmiş.

Canınız sıkıldıysa, küçücük bir zamana oyun sıkıştırmanız gerekiyorsa, işte size 'Estepeta'.